

Spis treści

Wstęp	11
1. Oczekiwania inflacyjne w teorii ekonomii oraz sposoby ich pomiaru	19
1.1. Czym są oczekiwania?	19
1.2. Oczekiwania inflacyjne w teorii ekonomii	21
1.2.1. Modele formułowania oczekiwań inflacyjnych i ich znaczenie w teorii ekonomii	22
1.2.1.1. Oczekiwania w ekonomii klasycznej i keynesowskiej	23
1.2.1.2. Rola oczekiwań inflacyjnych w szkole monetarystycznej ..	25
1.2.1.3. Nowa szkoła klasyczna – rewolucja racjonalnych oczekiwań	28
1.2.1.4. Dyskusja na temat oczekiwań inflacyjnych w nowej szkole keynesistowskiej	32
1.2.2. Znaczenie sposobu formułowania oczekiwań – empiryczna ilustracja wybranych związków teoretycznych	36
1.2.2.1. Mały Model Polityki Pieniężnej	36
1.2.2.2. Wpływ stopnia antycypacyjności oczekiwań inflacyjnych na koszt dezinflacji	41
1.2.2.3. Wpływ stopnia zakotwiczenia oczekiwań inflacyjnych w celu inflacyjnym banku centralnego na zmienność inflacji i luki popytowej	45
2. Pomiar oczekiwań inflacyjnych na podstawie ankiet	50
2.1. Bezpośrednie i pośrednie miary oczekiwań	50
2.2. Dane ankietowe o postrzeganych i oczekiwanych zmianach cen	53
2.3. Statystyki bilansowe pomiaru ankietowego	56
2.4. Kwantyfikacja oczekiwań inflacyjnych metodami probabilistycznymi ...	61
2.4.1. Kwantyfikacja oczekiwań inflacyjnych standardową metodą probabilistyczną	61
2.4.2. Kwantyfikacja oczekiwań inflacyjnych rozszerzoną metodą probabilistyczną	70

2.4.3. Pomiar percepcji inflacji bieżącej na podstawie jakościowych danych ankietowych	75
2.4.3.1. Kwantyfikacja percepcji inflacji bieżącej standardową metodą probabilistyczną	75
2.4.3.2. Kwantyfikacja percepcji inflacji bieżącej rozszerzoną metodą probabilistyczną	79
2.4.4. Inne typy rozkładów w kwantyfikacji oczekiwań inflacyjnych metodami probabilistycznymi	81
2.4.5. Kwantyfikacja oczekiwań inflacyjnych i percepcji inflacji metodą probabilistyczną w przypadku ujemnego lub zerowego czynnika skalującego.	98
2.5. Kwantyfikacja oczekiwań inflacyjnych metodami regresyjnymi	108
2.5.1. Model Andersona.	109
2.5.2. Model wykorzystujący statystykę bilansową	111
2.5.3. Rozszerzenia modelu Andersona.	112
2.5.3.1. Modele Pesarana	112
2.5.3.2. Modele Smitha i McAleera.	113
2.5.3.3. Model Thomasa	115
2.5.4. Model Cunninghama	116
2.5.5. Model Simmons'a i Weiserbsa	118
2.6. Kwantyfikacja oczekiwań inflacyjnych metodą Papadia i Basano	120
2.7. Pomiar oczekiwań inflacyjnych na podstawie ankiet ilościowych	126
2.8. Wykorzystanie bezpośrednich miar oczekiwań inflacyjnych we współczesnych bankach centralnych	130
3. Oczekiwanie inflacyjne konsumentów w Polsce i w innych krajach Unii Europejskiej – miary empiryczne	135
3.1. Charakterystyka danych.	135
3.1.1. Dane ankietowe dotyczące percepcji inflacji i oczekiwań inflacyjnych	135
3.1.2. Statystyki bilansowe percepcji inflacji i oczekiwań inflacyjnych	142
3.1.3. Skwantyfikowane miary percepcji inflacji i oczekiwań inflacyjnych	146
3.2. Zalety i wady różnych metod kwantyfikacji postrzeganej i oczekiwanej inflacji na wybranych przykładach	157
3.2.1. Interpretacja wpływu wprowadzenia euro na inflację postrzeganą przez konsumentów europejskich z wykorzystaniem statystyk bilansowych i miar skwantyfikowanych	158
3.2.2. Użyteczność statystyk bilansowych postrzeganej inflacji w analizie determinantów percepcji inflacji i oczekiwań inflacyjnych.	163

3.2.2.1. Wykorzystanie statystyk bilansowych w analizie determinantów percepcji inflacji	163
3.2.2.2. Wykorzystanie statystyk bilansowych w analizie stopnia inercyjności oczekiwań inflacyjnych	165
3.2.3. Ograniczenia oryginalnej metody Carlsona i Parkina	169
3.2.4. Porównanie użyteczności metod probabilistycznych i regresyjnych na przykładzie kwantyfikacji inflacji oczekiwanej przez konsumentów we Włoszech.	172
3.3. Pomiar oczekiwań na podstawie ankiet ilościowych – pierwsze doświadczenia	177
4. Badania empiryczne cech oczekiwań inflacyjnych konsumentów europejskich	184
4.1. Sposoby testowania głównych cech oczekiwań inflacyjnych	185
4.1.1. Testowanie racjonalności oczekiwań inflacyjnych	185
4.1.2. Testowanie stopnia antycypacyjności oczekiwań inflacyjnych.	188
4.1.3. Testowanie wpływu celu inflacyjnego banku centralnego na oczekiwania inflacyjne	190
4.1.4. Testowanie związków między oczekiwaniami inflacyjnymi różnych grup podmiotów	191
4.2. Co wiemy o cechach oczekiwań inflacyjnych konsumentów europejskich?	191
4.3. Oczekiwania inflacyjne konsumentów w Polsce i w strefie euro – weryfikacja spełnienia hipotezy racjonalnych oczekiwań	194
4.3.1. Błędy oczekiwań inflacyjnych i weryfikacja warunku ich nieobciążoności	194
4.3.2. Weryfikacja makroekonomicznej efektywności oczekiwań inflacyjnych	205
4.4. Ocena stopnia antycypacyjności oczekiwań inflacyjnych	211
4.4.1. Ocena stopnia antycypacyjności oczekiwań inflacyjnych na podstawie ich skwantyfikowanych miar	211
4.4.2. Ocena stopnia inercyjności oczekiwań inflacyjnych na podstawie statystyk bilansowych	226
4.5. Oczekiwania inflacyjne konsumentów a oczekiwania innych grup podmiotów w Polsce – jak bardzo heterogeniczne są oczekiwania?	230
4.5.1. Co wiemy o cechach oczekiwań inflacyjnych w Polsce?	230
4.5.2. Dane.	233
4.5.3. Kształtowanie się oczekiwań inflacyjnych w Polsce w latach 2001–2011	235
4.5.4. Porównanie podstawowych cech oczekiwań inflacyjnych	240

4.5.4.1. Stopień racjonalności oczekiwań inflacyjnych	240
4.5.4.2. Stopień antycypacyjności oczekiwań inflacyjnych.	245
4.5.4.3. Wpływ celu inflacyjnego NBP na oczekiwania inflacyjne	247
4.5.4.4. Związki między oczekiwaniami inflacyjnymi różnych grup podmiotów	253
4.5.4.5. Oczekiwania inflacyjne w krzywej Phillipsa	256
4.5.5. Podsumowanie wniosków na temat oczekiwań inflacyjnych w Polsce	258
Podsumowanie	261
Aneks 1A	269
Aneks 1B	279
Aneks 1C	282
Aneks 2	295
Bibliografia	299